

Havet ger och havet tar: Havets roll i det lingvistiska landskapet på gravgårdarna i Åbolands skärgård

Anne-Maj Åberg

På gravgårdarna bevaras orternas historia, minnen och hembygdskunskap genom gravminnesmärken som har rests för våra framlidna. Därför kan de anses vara värdefulla kulturlandskap som förmedlar kunskap om ortens förflutna och traditioner. (Kolehmainen 2020.) Genom att studera det lingvistiska landskapet på gravgårdarna kan man därmed få en inblick i ortens bakgrund. I forskning om lingvistiska landskap studeras språkens visuella närvaro i det offentliga rummet som skapas och förändras över tid (Landry & Bourhis 1997).

Jag forskar i lingvistiska landskap på gravgårdarna i Åbolands skärgård där havet genom tiderna har varit en väsentlig del av skärgårdsbornas liv. Närheten till havet avspeglas därför också i det lingvistiska landskapet på gravgårdarna (Cresswell 2015). I den här undersökningen kartlägger jag hur havet gestaltas i det lingvistiska landskapet på gravgårdarna i Åbolands skärgård. Jag har följande forskningsfrågor:

1. På vilket sett kan närheten till havet ses på gravminnesmärken?
2. Finns det någon skillnad mellan gravgårdarna?

I den här presentationen har jag valt att koncentrera mig på tre olika gravgårdar i Åbolands skärgård: Nagu, Nötö och Jurmo. Nagu ligger i innerskärgården, Nötö något längre ut medan Jurmo ligger långt ute vid havsbandet. I Nagu finns det en medeltida gråstenskyrka, i Nötö en liten kapellkyrka från 1700-talet och på Jurmo endast ett litet kapell från 1800-talet (Johansson 2003). Jag analyserar antalet och andelen av hänvisningar till havet både i bild och text i gravminnesmärken (Väisänen m.fl. 2022).

Litteratur

Cresswell, T. 2015. *Place. An Introduction*. Second edition. Chichester: Wiley Blackwell.

Johansson, H. (red.) 2003. *Kyrkor och kapell i Åboland*. Åbolands kulturråd och Åbolands prosteri.

Kolehmainen, L. 2020. Menneen monikielisyyden jälkiä nykyisyydessä - Varkauden hautausmaiden kielimaisemaa. I: L. Kolehmainen, H. Riionheimo, & M. Uusitupa (red.), *Ääniä idästä: Näkökulmia Itä-Suomen monikielisyyteen*. SKS Kirjat.

Landry, R. och Bourhis R.Y. 1997. Linguistic landscape and ethnolinguistic vitality. An empirical study. I: *Journal of Language and Social Psychology*, 16 (1). S. 23–49.

Väisänen, T. L. A., Järv, O., Toivonen, T., & Hiippala, T. 2022. Mapping urban linguistic diversity with social media and population register data. *Computers, Environment and Urban Systems*, 97, Article 101857.